Таццяна Сапега

Загадчык сектара
Нацыянальнай
бібліятэкі Беларусі

XV МІЖНАРОДНЫЯ КНІГАЗНАЎЧЫЯ ЧЫТАННІ

4–5 красавіка 2019 г. у Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі (НББ) адбыліся XV Міжнародныя кнігазнаўчыя чытанні. Канферэнцыя аб'яднала навукоўцаў з Беларусі, Вялікабрытаніі, Літвы, Польшчы, Расіі і Украіны. Праграма мерапрыемства была насычанай: пленарнае пасяджэнне, цырымонія ўзнагароджання ганаровых удзельнікаў канферэнцыі, 7 тэматычных секцый, больш за 100 дакладаў, навуковыя дыскусіі і абмеркаванні, адкрыццё выставы «Захавальнікі рарытэтаў».

Арганізатары канферэнцыі – Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь і НББ. Партнёрамі навуковага мерапрыемства сталі праект Еўрапейскага Саюза MOST і Польскі інстытут у Мінску.

У межах Міжнародных кнігазнаўчых чытанняў былі адзначаны два юбілеі. У 2019 г. канферэнцыя была арганізавана ўжо 15-ты раз. Першыя кнігазнаўчыя чытанні адбыліся ў 1998 г. Ідэйнай стваральніцай канферэнцыі з'яўляецца Т. Рошчына, якая з самага пачатку ўзняла гэты навуковы праект на высокі міжнародны ўзровень. Задума сёлетніх чытанняў была ў тым, каб сабраць удзельнікаў, якія стаялі ля вытокаў канферэнцыі. Вельмі радасна, што яна ажыццявілася. У бібліятэку прыехала шмат гасцей, у тым ліку тыя, хто ўдзельнічаў у канферэнцыі 21 год таму.

Другая значная дата была звязана з 40-годдзем навукова-даследчага аддзела кнігазнаўства (НДА кнігазнаўства) НББ. Супрацоўнікі бібліятэкі заўсёды лічыліся найлепшымі экспертамі па кніжных помніках, і дзякуючы іх намаганням НББ з'яўляецца сёння сапраўдным цэнтрам кнігазнаўства краіны. Безумоўна, плённая праца шматлікіх супрацоўнікаў аддзела спрыяла станаўленню і развіццю адметнай нацыянальнай кнігазнаўчай школы. На канферэнцыі важна было прааналізаваць традыцыі і дасягненні ў галіне кнігазнаўства, якія ствараліся на працягу дзесяцігоддзяў канкрэтнымі людзьмі. Пра гісторыю аддзела, яго супрацоўнікаў, этапы фарміравання фонду кніжных помнікаў у межах пленарнага пасяджэння ў дакладзе «"Меня влечет к томам старинным…": к истории создания научно-исследовательского отдела книговедения НББ» распавяла Г. Кірэева, якая 10 гадоў узначальвала аддзел. Юбілею аддзела таксама была прысвечана выстава «Захавальнікі рарытэтаў» у Музеі кнігі, урачыстае адкрыццё якой адбылося ў першы дзень працы канферэнцыі. У экспазіцыі былі прадстаўлены архіўныя дакументы, фотаздымкі і мемарыяльныя рэчы.

Урачыстай часткай пленарнага пасяджэння стала цырымонія ўзнагароджання ганаровых удзельнікаў канферэнцыі. За актыўны ўдзел у Міжнародных кнігазнаўчых чытаннях, значны асабісты ўклад у даследаванне беларускай кніжнай культуры падзякамі НББ былі ўзнагароджаны Т. Рошчына, кнігазнаўца, заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь, Л. Кірухіна, галоўны рэдактар рэдакцыі перыядычных выданняў і выданняў з працягам НББ, заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь, Г. Кірэева, галоўны бібліёграф НДА кнігазнаўства НББ, Л. Сільнова, вядучы бібліёграф НДА кнігазнаўства НББ, А. Сцефановіч, загадчык аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа НАН Беларусі, А. Цітавец, загадчык сектара кнігазнаўства аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, Т. Самайлюк, адказны сакратар Выдавецкага савета Беларускай праваслаўнай царквы, Л. Доўнар, прафесар кафедры бібліятэчна-інфармацыйнай дзейнасці Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, кандыдат педагагічных навук, дацэнт, С. Лявонцьева, галоўны захавальнік фондаў Веткаўскага музея стараабрадніцтва і беларускіх традыцый імя Ф.Р. Шклярава, кандыдат мастацтвазнаўства, Г. Галенчанка, галоўны навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, доктар гістарычных навук, дацэнт, З. Ярашэвіч-Пераслаўцаў прафесар Вармінска-Мазурскага ўніверсітэта ў Ольштыне, доктар хабілітаваны (Польшча), М. Підлыпчак-Майеровіч, старшыня праграмнага камітэта Карпарацыі вроцлаўскіх бібліятэкараў, прафесар, доктар хабілітаваны (Польшча), Л. Коўкель, супрацоўнік аддзела польскага біяграфічнага слоўніка Інстытута гісторыі імя Тадэвуша Мантэйфеля Польскай акадэміі навук, кандыдат гістарычных навук (Польшча).

Тэматыка канферэнцыі вылучалася разнастайнасцю, нязменнай цікавасцю да кніжнай культуры Беларусі і асэнсаваннем яе феномена ў сусветным кантэксце. Праблемнае поле канферэнцыі ўключала пытанні гісторыі кніжнай культуры ад старажытнасці да сучасных тэндэнцый развіцця. Адбылося сем секцыйных пасяджэнняў, падчас якіх ажыццяўляўся абмен навуковымі распрацоўкамі і ідэямі аб ключавых напрамках і перспектывах развіцця кнігазнаўства:

1. Тэорыя і метадалогія кніжнай культуры. Тэндэнцыі кнігазнаўчых даследаванняў.
2. Гістарычныя кнігазборы.
3. Даследаванне правененцый.

4. Рукапісныя помнікі і архіўныя дакументы як крыніцы даследавання гісторыі і культуры Беларусі.

5. Друкаваная кніга XV–XVIII стст. у айчынных і замежных зборах.

6. Традыцыі беларускай кніжнай культуры XIX–XXI стст.

7. Роля і месца кнігі ў сучасным інфармацыйна-камунікацыйным асяроддзі. Папулярызацыя кніжнай культуры.

НББ падрыхтавала і выдала зборнік матэрыялаў XV Міжнародных кнігазнаўчых чытанняў, які ўключае 77 артыкулаў [1]. Даклады выкананы на высокім навуковым узроўні, вызначаюцца актуальнасцю, навізной падыходаў да вырашэння пастаўленых навуковых праблем.

На партале НББ быў створаны сайт канферэнцыі, на якім адбывалася рэгістрацыя ўдзельнікаў, аператыўна прадстаўлялася інфармацыя пра мерапрыемства і праграма канферэнцыі. У раздзеле «Навіны» было змешчана 16 артыкулаў і фотарэпартаж пра падзеі навуковага форуму [2].

Падчас канферэнцыі ажыццяўляўся абмен навуковымі распрацоўкамі і ідэямі аб ключавых напрамках і перспектывах развіцця кнігазнаўства. У выніку абмеркавання ўдзельнікі адзначылі, што захаванне, даследаванне і папулярызацыя кніжных помнікаў павінна ажыццяўляцца ў цесным узаемадзеянні, а прыярытэтнымі кірункамі супрацоўніцтва з'яўляюцца наступныя:

– распрацоўка сумесных ініцыятыў па даследаванні і папулярызацыі кніжнай спадчыны з мэтай рэалізацыі міжнародных праектаў і комплекснага даследавання гісторыі беларускай кніжнай культуры;

– бібліяграфічная і віртуальная рэканструкцыя кніжных збораў;

– алічбоўка кніжных помнікаў і абмен копіямі паміж зацікаўленымі бакамі;

– навукова-метадычнае забеспячэнне рэгіянальных бібліятэк Беларусі па працы з кніжнымі помнікамі;

– правядзенне навукова-практычных канферэнцый, падрыхтоўка сумесных публікацый ў галіне даследавання і захавання кніжнай спадчыны.

Эксперты азначылі статус Кнігазнаўчых чытанняў як прызнанага і аўтарытэтнага навуковага форуму, што спрыяе наладжванню навуковага дыялогу і супрацоўніцтва паміж даследчыкамі розных краін. Мерапрыемства прадаставіла магчымасць падзяліцца вынікамі навуковых пошукаў і дасягненняў, спрыяла абмену досведам асваення новых кірункаў дзейнасці, выпрацоўцы аптымальна эфектыўных падыходаў для вырашэння наспелых праблем, абмеркавання перспектыўных праектаў у галіне кнігазнаўства.

ЛІТАРАТУРА

1. **Матэрыялы** XV Міжнародных кнігазнаўчых чытанняў, Мінск, 4–5 красавіка 2019 г. / [склад.: Т. А. Сапега, А. А. Суша, К. В. Суша]. – Мінск : Нацыянальная бібліятэка Беларусі, 2019. – 364 с.

2. **XV Міжнародныя** кнігазнаўчыя чытанні [Электронны рэсурс] // Інфармацыйны партал www.nlb.by. – Рэжым доступу: http://conference.nlb.by/reading-19/. – Дата доступу: 10.05.2019.

Summary

In article summarizes the results of XV International book readings in the National library of Belarus.

Ларыса Аленікава

Выкладчык
Магілёўскага дзяржаўнага
каледжа мастацтваў

СЦЭНАРЫЙ ЛІТАРАТУРНАЙ ВЕЧАРЫНЫ, ПРЫСВЕЧАНАЙ 125-ГАДОВАМУ ЮБІЛЕЮ МАКСІМА ГАРЭЦКАГА, «МАКСІМ ГАРЭЦКІ. АХВЯРУЮ СВАІМ "Я"...»

У 2018 г. у Беларусі адзначаўся 125-гадовы юбілей Максіма Гарэцкага – выдатнага беларускага пісьменніка, дзеяча беларускага нацыянальна-дэмакратычнага адраджэння, літаратуразнаўца, лексікографа, фальклярыста, перакладчыка.

Кожны вопытны бібліятэкар на рабочым месцы рэалізуе шматлікія задумкі, але шлях да сябе ў абранай прафесіі пачынаецца ў нашым каледжы, у тым ліку і праз падрыхтоўку мерапрыемства, у якім прынялі ўдзел навучэнцы ўсіх курсаў спецыяльнасці «Бібліятэказнаўства і бібліяграфія».

Мэта: папулярызацыя творчасці Максіма Гарэцкага, асэнсаванне значнасці яго спадчыны.

Задачы: фарміраванне прафесійных кампетэнцый (выпрацоўваць уменні выконваць разнастайныя ролі праз складанне сцэнарыя, вядзенне частак мерапрыемства, творчае чытанне мастацкіх тэкстаў, складанне электронных прэзентацый); фарміраванне ўменняў самастойнай работы і работы ў камандзе; спрыяць выхаванню маральна-этычных якасцей навучэнцаў, развіццю іх творчых здольнасцей.

Абсталяванне: мультымедыйны праектар, экран, камп'ютар, кніжная паліца, мультымедыйныя прэзентацыі, музычныя кампазіцыі.